

Posudek na bakalářskou práci

 školitelský posudek

 Jméno posuzovatele: **Ondřej Kauzál**
 oponentský posudek

 Datum: **10. ledna 2024**

 Autor: **Jáchym Jiří Váhala**

 Název práce: **Co víme o migraci supů mezi Evropou, Asií a Afrikou?**; Current state of knowledge about migration of vultures between Europe, Asia and Africa

 Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

 Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Předmětem práce bylo shrnout dosavadní literaturu, která se zabývá migrací supů Starého světa.

Struktura (členění) práce:

Práce je strukturovaná logicky do kapitol a podkapitol. Podkapitol je pak v textu možná zbytečně velké množství, některé by se daly snadno sloučit, některé obsahují jen jeden odstavec s jedinou citací. Název minimálně jedné podkapitoly neodpovídá příliš jejímu obsahu.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?

Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Autor použil vesměs relevantní zdroje literatury, které víceméně správně cituje (viz níže), nicméně přestože si autor vybral téma velice úzké a tedy ani nijak obsáhlé, co se týká publikované literatury, zdaleka jej nevyčerpal a v práci mi chybí některé relevantní zdroje (zvláště publikované v posledních letech), ať už primární práce nebo výrazně novější review (Alarcón & Lambertucci, 2018; doi: 10.1186/s40462-018-0133-5), než hojně citovaná kniha z roku 2006. Např. všechny autorovy citace z roku 2023 jsou internetové zdroje. Autor se na začátku práce pouští také do podle mě zbytečně detailního popisu fylogeneze supů, kterou zakládá na relativně staré práci, přitom v textu dále cituje výrazně novější práci, ze které si ale "vytáhl" jen část informace, která se netýká fylogeneze dravců a samotnou detailní fylogenezi zřejmě přehlédl (Nagy & Tökölyi, 2014). Takových případů je ale v předložené bakalářské práci více – autor jakoby každou citovanou studii použil jen jednou a už se k ní nevracel, přestože obsahuje i další relevantní informace, které mohl použít na jiném místě své bakalářské práce.

Autor používá i velké množství citací přímo ve větách (typu Novák (2005) zjistil...), což samozřejmě není formálně špatně, ale nadměrným používáním tohoto typu citace autor dosti narušuje plynulost svého textu. Zároveň s tím sklouzává i ke stylu "čtenářského deníku". Pokud už autor tento typ citace použije, měl by také jméno autora/autorky/týmu správně skloňovat a přizpůsobit tomu i zbytek věty.

Ani po formální stránce nejsou citace zcela bez problému. Seznam literatury je přehledný a až na jednu chybu abecedně řazený, nicméně autor v něm zcela rezignoval např. na psaní latinských jmen kurzívou. Také správné citování internetových zdrojů dělá autorovi problémy – např. citace webové databáze ČSO Avif je vyložene špatně, mezinárodní databázi eBird autor pro jistotu mezi zdroji neuvádí vůbec. Dále informace o datu navštívení citovaných serverů je řešena pokaždé jinak a dokonce i v různých jazycích.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formátování práce je standardní, graficky prosté, autor používá v celé práci jednotný styl, což je rozhodně pozitivní. V práci je i poměrně velké množství převzatých obrázků – mapy migračních tras sledovaných jedinců. Někdy tyto mapy

"zabírají místo", neboť je autor stejně detailně popisuje v textu.

Co se týká jazykové úrovně práce, tak ta není příliš dobrá. Autor používá velmi často slovní spojení, části vět nebo jejich skladbu otrocky přeloženou z angličtiny, což někdy bohužel nedává smysl. Některá slova, která autor používá také v angličtině vyjadřují něco trochu jiného než v češtině. Autor také zavádí několik anglických pojmů (např. foraging), které ale úplně pokaždé opakovaně vysvětluje v češtině. Český název druhu je vždy doprovoben i názvem latinským, přestože se název druhu objevuje v textu již poněkolkáté.

Obecně je v práci poměrně dost "zločinů proti češtině". Jsem přesvědčen, že většinu z nich by ovšem autor snadno opravil ve chvíli, kdyby si po sobě text alespoň jednou přečetl. Celkově práce působí velmi uspěchaným dojmem díla dělaného na poslední chvíli bez řádného promyšlení toho, co chce autor říct.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Splnění cíle práce je těžké zhodnotit. Z celé práce jsem měl pocit, že buď autor špatně zvolil název práce, nebo její obsah. Autor se totiž v práci nevěnuje pouze migraci supů mezi Evropou, Asií a Afrikou v tom úzkém smyslu slova migrace, jak na začátku práce postuluje, ale u celé řady druhů popisuje i např. pohyb supů v krajině během hnízdění, věnuje se detailním popisům domovských okrsků, popř. i nemigrujícím druhům nebo populacím. To mě osobně nepřijde špatně, naopak! Pak ale autor jednak nevyčerpal literaturu dostatečně, ale rezignoval i na studie, které nepoužívaly satelitní telemetrii. Lepší název práce by byl "co víme o pohybu supů díky satelitní telemetrii".

Jedním z cílů bakalářské práce je i analýza citované literatury a pokus o syntézu výsledků. V tomto ohledu autor ale zásadně selhává. V celé práci není snad ani jeden pokus o zobecnění jednotlivých poznatků a jejich zasazení do kontextu toho, co o migraci ptáků víme obecně. Většina kapitol je prostým popisem, mnohdy tzv. čtenářským deníkem, co kdy kdo zjistil. Zvláště detailní popisy migračních tras jednotlivých jedinců se dají často nahradit mapou a samy o sobě vyznívají naprosto do ztracena. Úplným extrémem je kapitola 3.2 o energetice letu, kdy autor v jednom jediném odstavci přes půl strany vypisuje detailní hodnoty srdečního tepu dvou jedinců supů z jedné jediné studie. Na konci odstavce ale čtenář netuší, má-li být naměřenými hodnotami ohromen, nebo jestli se jedná běžný jev v rámci supů potažmo ptáků. Kromě toho daná studie není jediná, která se zabývala energetikou letu supů. Zde mi snad více než kdekoliv jinde chybí jakékoliv srovnání s jinými ptačími druhy, nebo alespoň dravci. Supi přece nejsou jediní dravci, kteří plachtí. Bohužel tato kapitola, přestože extrémní svým rozsahem, není výjimečná absencí alespoň krátkého srovnání s jinými skupinami ptáků. Nedostatkem místa v práci autor rozhodně netrpěl a mohl se klidně dále rozepsat.

Vzhledem k tomu, jak je téma telemetrického sledování supů na dostupnou literaturu skoupé, dávalo by mě osobně smysl, že se autor pustí právě do nějakého srovnání alespoň s kondory (Cathartidae). To se přímo nabízí, neb je to dobře prostudovaný ekologický ekvivalent supů, jak autor v úvodu velmi stručně uvádí. V práci by samozřejmě dávalo smysl i srovnání a vypíchnutí případných odlišností migrace supů od ostatních plachtících dravců, potažmo ptáků obecně.

Práce působí velmi nedodělaně a uspěchaně. Je ale vidět, že autor by uměl napsat dobrý text, kdyby chtěl. Ke konci práce autor představuje jednotlivé druhy supů a jejich úvodní informace jsou sepsány velmi pěkně a čtivě. Pak ale vždy následuje podrobný popis tras jednotlivých jedinců, ale bez nějakého zasazení do kontextu. Popis migračních tras je zároveň vždy doprovoben mapou, která nám říká to samé, co text. Autor zřejmě strávil příliš málo času analýzou jednotlivých prací.

I přestože jsem byl ve svém posudku převážně kritický, z předložené práce je vidět autorovo nadšení pro dané téma. Celou dobu jsem měl také pocit, že se autor vyloženě těší, až nasadí svůj první "batůžek" supovi. I možná proto taková fixace pouze na satelitní telemetrii. Předložená práce je samozřejmě velmi pravděpodobně také první autorův pokus o podobný text a i z tohoto důvodu jsem ve svém hodnocení poměrně mírný a práci doporučuji k obhajobě.

Otázky a připomínky oponenta:

Studium migrace pomocí satelitní telemetrie nám sice otevřelo dosud netušené možnosti poznat migraci konkrétních jedinců do nevídaného detailu, není to ovšem všespásná metoda a ke studiu migrace se pořád používají i daleko "primitivnější" metody. Věděl by autor, jakým dalším způsobem se studuje migrační chování supů a dokázal by autor zhodnotit výhody a nevýhody satelitní telemetrie oproti ostatním metodám? Zvláště jedna metoda je ale u supů poměrně kontroverzní.

Jakožto ornitologovi je pro mě migrace ptáků samozřejmě fascinujícím fenoménem a samotného mě velmi zajímá. Nicméně odborníkem na migraci supů sám nejsem. Dokázal by mi autor říct jestli a v čem je migrace supů specifická? Hlavně oproti ostatním dravcům.

V práci autor také často opakuje, že telemetrické studie jsou zásadní pro účinnou ochranu druhů. Tím se zaklíná téměř každá studie o migračním chování. Je jasné, že aplikace teoretických poznatků do praxe nebývá z různých důvodů příliš svižná, ale čistě ze zvědavosti, věděl by autor o nějakém konkrétním příkladu, kdy poznatky získané studiem prostorové aktivity supů nějakým způsobem vedly k lepší ochraně supů?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/pravidla-bc-2023.docx>
- Posudek, prosím, nahrajte ve formátu pdf do SIS k dané bakalářské práci nebo (v případě externích oponentů) zašlete v elektronické podobě na e-mail: zuzana.starostova@natur.cuni.cz. Vytištěný a podepsaný posudek také zašlete na adresu: **Zuzana Starostová, katedra zoologie PřFUK, Viničná 7, 128 44 Praha 2** nebo **doručte do místnosti 241** či na **sekretariát katedry zoologie**. Podepsaný vytištěný posudek je nutnou součástí protokolu o obhajobě bakalářské práce a musí být k dispozici nejpozději v den obhajoby.